

Koncepce environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty Středočeského kraje

aktualizace pro roky 2018-2020

Obsah

Obsah.....	2
Seznam zkratk.....	5
I. Úvod	6
II. Strategické oblasti	7
Strategická oblast 1. Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP	8
Cíl 1.1 – Instituce a lidé (Dle SPEVVO)	8
Opatření 1.1.1. Dlouhodobá podpora základní činnosti KSEV	8
Opatření 1.1.2. Podpora institucí a lidí rozšířeného systému EVVO a EP	9
Opatření 1.1.3. Personální zajištění koordinace EVVO na Středočeském kraji a KÚ.....	10
Cíl 1.2. Dokumenty	11
Opatření 1.2.1. Zohledňování adekvátních cílů a úkolů Koncepce v ostatních strategických, programových a vzdělávacích dokumentech kraje a naopak.	11
Opatření 1.2.2. Vytvoření nové Koncepce EVVO a EP Středočeského kraje na následující období počínaje rokem 2021.....	12
Cíl 1.3 – Programy a prostorové a materiální zázemí.....	12
Opatření 1.3.1 – Identifikovat programové pilíře EVVO a EP.....	13
Opatření 1.3.2. Investiční dotační programy.....	13
Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP	15
Cíl 2.1. Zapojení se do výzkumu v EVVO a EP a přenos výsledků výzkumu k realizátorům EVVO a EP	15
Opatření 2.1.1. Zapojení se do výzkumu v EVVO a EP a přenos výsledků výzkumu k realizátorům EVVO a EP.....	15
Cíl 2.2. Přístupná data o životním prostředí	16
Opatření 2.2.1 Výstupy výzkumných projektů v oblasti životního prostředí aktivně šířit mezi poskytovatele EVVO.	16
Cíl 2.3 – Standardy kvality a certifikace služeb EVVO a EP.....	17
Opatření 2.3.1 Podpora dobrovolné certifikace realizátorům EVVO a EP	17
Cíl 2.4 – Vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP	17
Opatření 2.4.1. Podporovat vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP, lektorů a organizací EVVO a EP.	17
Opatření 2.4.2. Podpora dalšího vzdělávání školních koordinátorů EVVO	18
Cíl 2.5 – Monitoring a evaluace	18
Opatření 2.5.1. Podpora evaluací a následné inovace stávajících i nově vznikajících programů EVVO a EP.	19
Opatření 2.5.2 Systematické získávání dat a indikátorů o stavu EVVO a EP dle metodiky MŽP, vyhodnocování dat a poskytování MŽP, výsledky zveřejňovat.	19

Cíl 2.6 – Nové směry	19
Opatření 2.6.1 – Podporovat nové, alternativní, či málo rozšířené metodické přístupy a zavádění poznatků a postupů jiných oborů v programech EVVO a v EP. Podporovat aktivity EVVO a EP navazující na praktická opatření ochrany životního prostředí.	20
Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP.....	21
Cíl 3.1 Síťování a spolupráce realizátorů EVVO a EP v kraji	21
Opatření 3.1.1. Podpora zakládání a fungování středočeských krajských sítí, společných krajských konferencí, fór, workshopů, veletrhů dobré praxe.	21
Opatření 3.1.2 Sdílení osvědčených metodických materiálů (zejména vytvořených z podpořených projektů), databáze osvědčených lektorů a odborníků.....	22
Cíl 3.2 Mezinárodní spolupráce	22
Opatření 3.2.1 Podpora mezinárodních projektů a výměny zkušeností v EVVO a EP včetně kofinancování mezinárodních projektů, zprostředkování kontaktů v rámci různých mezinárodních vazeb SČK.....	22
Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO a EP –propagace, PR, popularizace...	23
Cíl 4.1. Publicita výsledků EVVO a EP.....	23
Opatření 4.1.1. Zveřejňování příkladů dobré praxe a výsledků projektů a výzkumu EVVO a EP v kraji	23
Opatření 4.1.2. Zajistit systematickou osvětu a komunikaci vůči relevantním pracovníkům a představitelům kraje zvyšující porozumění významu a pojetí EVVO a EP.....	24
Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP	25
Cíl 5.1 – Systémové pokrytí vzdělávacích cílů a relevantních témat.....	25
Opatření 5.1.1. Rovnoměrné pokrytí důležitých vzdělávacích cílů a relevantních témat EVVO v praxi poskytovatelů EVVO a EP ve formálním i neformálním vzdělávání.....	25
Cíl 5.2 – Obsahové téma – Příroda	25
Opatření 5.2.1 Školit vzdělavatele pro využití přímého kontaktu s přírodou ve vzdělávání, podporovat tvorbu podpůrných metodických materiálů.....	26
Opatření 5.2.2. Podporovat různé formy EVVO využívající především pobyt v přírodě nebo motivující k pobytu v přírodě.	26
Opatření 5.2.3 Podporovat modelové projekty a praktické ukázky opatření k zavádění přírodních prvků ve městech a obcích.	27
Cíl 5.3 – Obsahové téma – Místo, sídlo, krajina	27
Opatření 5.3.1 Podporovat projekty místně zakotveného učení s účastí více partnerů (veřejná správa, NNO, podnikatelé, místní historikové atd.)	27
Opatření 5.3.2 Vzdělávat poskytovatele EVVO v místně zakotveném učení a interpretaci místního dědictví.....	28
Cíl 5.4 – Obsahové téma – Udržitelná spotřeba.....	28
Opatření 5.4.1. Podporovat vzdělávání, výchovu, osvětu a poradenství zaměřené na udržitelnou spotřebu, zejm. značení výrobků, místní výroba, environmentálně šetrný provoz a to pro různé cílové skupiny.	29

Opatření 5.4.2 Podpora poradenství (audity, návrhy opatření, konzultace apod.) v oblasti environmentálně šetrného provozu pro veřejnou správu školy a veřejné instituce a zveřejňovat příklady dobré praxe.	29
Cíl 5.5 - Obsahové téma - Klima v souvislostech	30

Seznam zkratek

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
DDM	dům dětí a mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagog. pracovníků
EP	environmentální poradenství
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální výchova, vzdělávání a osvěta
CHKO	chráněná krajinná oblast
KÚ	krajský úřad
MŠ	mateřská škola
NNO	nevládní neziskové organizace
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
RVP	Rámcový vzdělávací program
SEV	středisko ekologické/environmentální výchovy
SČK	Středočeský kraj
ŠVP	Školní vzdělávací program

I. Úvod

Aktuální Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Středočeského kraje je platná pro léta 2011-2020. Od začátku její platnosti nastalo ve Středočeském kraji i v celé ČR několik důležitých změn. Díky investičním dotacím EU i Středočeského kraje se zlepšila vybavenost středisek EVVO. Obor EVVO se stále více soustřeďuje na efektivitu vzdělávacích aktivit i sledování kvality procesů v organizacích EVVO. Nejvýznamnější změnou je přijetí nového Státního programu EVVO, který se mnohem více zaměřuje na cíle EVVO a EP než na pouhé formy, jak k tomu bylo v minulosti. Z tohoto konceptu vychází i tato aktualizace Koncepce. Státní program se v aktualizaci promítá zejména v důrazu na klíčové kompetence namísto témat a dále v členění podle strategických oblastí namísto cílových skupin EVVO. Členění aktualizace rovněž odpovídá Státnímu programu EVVO a EP, jehož relevantní cíle a opatření převádí na krajskou úroveň.

Aktualizace Koncepce zároveň respektuje dosavadní cíle a opatření Koncepce, na které aktualizace navazuje.

Dokument rovněž zohledňuje a zakotvuje již fungující praxi např. v principu krajských středisek EVVO.

Aktualizace se omezuje na úkoly a cíle z hlediska samotného Středočeského kraje, KÚ a pořízených institucí, oproti dosavadnímu znění koncepce neřeší doporučení pro NNO, obce a jiné organizace.

Účelem této aktualizace tedy je:

- Zvolit priority na poslední 3 roky 2018-2020
- Zohlednit nový Státní program EVVO a EP
- Zohlednit změny a dosažené výsledky
- Zaměřit se na úkoly a reálné možnosti kraje a KÚ

II. Strategické oblasti

Strategické oblasti a navazující relevantní cíle jsou převzaty z aktuálního znění Státního programu EVVO a EP.

Koncepce tedy definuje 5 strategických oblastí:

- 1) Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP
- 2) Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP
- 3) Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP
- 4) Posilování postavení a porozumění EVVO a EP – propagace, PR, popularizace
- 5) Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP

Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP

Systémem jsou myšleny instituce, lidé a technické zázemí pro realizaci EVVO a EP a jejich vazby. Ve střeđočeském kraji se jedná zejména o systém krajských středisek EVVO, další střediska EVVO, ekoporadny, návštěvnická střediska, domy přírody a další instituce, které mají ve svém poslání EVVO nebo EP. Prostředím se rozumí především legislativní a koncepční dokumenty.

Cíl 1.1. – Instituce a lidé (Dle SPEVVO)

EVVO a EP má pevné zázemí a zakotvení v klíčových institucích veřejného a neziskového sektoru zodpovědných za EVVO a EP či zaměřených na EVVO a EP, zejména ve veřejné správě na všech úrovních, ve školách všech stupňů a ve specializovaných pracovištích EVVO a EP (jako jsou např. střediska ekologické výchovy, ekologické poradny, domy přírody a ostatní návštěvnická střediska) a dále v pestrém spektru dalších výchovně vzdělávacích, osvětových a kulturních institucí. Pracovníci v EVVO a EP mají v oboru dlouhodobou pracovní perspektivu, zapojují se do specifického celoživotního vzdělávání a jejich práce je oceňována a odměňována.

Opatření 1.1.1. Dlouhodobá podpora základní činnosti KSEV

Síť KSEV tvoří základní kostru krajského systému EVVO. Pro jejich existenci a růst kvality je nezbytná alespoň minimální míra finanční jistoty v rozsahu osobních nákladů alespoň jednoho pracovníka a základních provozních nákladů střediska.

Vazba na SPEVVO: Opatření 1.1.4. Podporovat existenci a rozvoj specializovaných zařízení pro EVVO a EP (středisek ekologické výchovy, ekoporaden, domů přírody a ostatních návštěvnických středisek, specializovaná vzdělávací centra při školách a školských zařízeních apod.)

Vazba na stávající znění Koncepce:

- Prioritní opatření F.O.1.1. Minimálně čtyři krajská střediska s geograficky rozdělenou působností zajišťující základní dostupnost služeb EVVO.
- Prioritní opatření F.O.1.3. Smluvní zajištění realizace aktivit EVVO po celém kraji vyplývající z Koncepce včetně již tradičních osvědčených aktivit

Úkol 1.1.1.1. Stanovení kritérií krajských SEV a jejich základní činnosti

Definování požadavků na druh a rozsah činnost jednotlivých KSEV dle potřeb SČK, které bude vymezovat potřeby kraje v oblasti EVVO a EP. Přenést na KSEV odpovědnost za koordinaci a kooperaci aktivit EVVO A EP ve SČK. Vypracovat standard KSEV a stanovit minimální rozsah aktivit a seznam činností, které bude středisko zabezpečovat pro SČK.

Termín: 2018

Indikátor: zpracovaný standard KSEV, stanovený rozsah činností

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 1.1.1.2. Výběr a uzavření smluv s KSEV, vyhodnocování jejich činnosti

Vyhlášení a vyhodnocení výběrového řízení dle standardu KSEV. Uzavření smluv s vybranými KSEV, ve kterých je definována základní činnost – druh a rozsah. Stanovení způsobu pravidelné nezávislé evaluace činnosti KSEV. Vyhodnocování činnosti KSEV na základě jejich zpráv a nezávislé evaluace.

Termín: 2018 smlouvy, vyhodnocování činnosti každoročně

Indikátor: uzavřené smlouvy s KSEV, roční zprávy KSEV, úspěšné evaluace

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 1.1.1.3. Finanční podpora základní činnosti KSEV

Vyčlenění prostředků na každoroční zajištění základní činnosti KSEV z rozpočtu kraje na min 3 roky (do konce platnosti Koncepce).

Termín: 2018 stanovení částky, uvolňování prostředků každoročně

Indikátor: rozhodnutí Rady SČK, Zastupitelstva SČK, proplacené faktury (nebo vyúčtování dotace)

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 1.1.1.4. Výměna zkušeností a další vzdělávání KSEV, přenos informací mezi SČK a KSEV

Stanovení harmonogramu pravidelných setkání KSEV a SČK, kde se zúčastněné strany budou informovat o své činnosti a koordinovat aktivity. Kromě informační části alespoň 1x ročně zahrnovat workshopy či tematické diskuze, ze kterých vzejdou společné projekty a aktivity.

Termín: min 2x ročně

Indikátor: zápisy z proběhlých setkání

Zodpovídá: OŽPZ

Opatření 1.1.2. Podpora institucí a lidí rozšířeného systému EVVO a EP

Kromě KSEV patří do krajského systému EVVO další instituce – domy přírody a další návštěvnická střediska, některá muzea, vzdělávací centra školských zařízení, příspěvkové organizace kraje i obcí. Jejich podpora zahrnuje finanční podporu konkrétních projektů, celoživotního vzdělávání a profesního růstu pracovníků EVVO, informační podpora.

Vazba na SPEVVO:

Opatření 1.1.4 – Podporovat existenci a rozvoj specializovaných zařízení pro EVVO a EP (středisek ekologické výchovy, ekoporaden, domů přírod a ostatních, návštěvnických středisek, vzdělávacích center při školách a školských zařízeních apod.)

Úkol 1.1.4.1 – vést a aktualizovat veřejně přístupnou databázi specializovaných zařízení pro EVVO a EP, včetně základních parametrů jejich činnosti. (SPEVVO předpokládá spolupráci krajů)

Opatření 1.1.5 – Vytvářet prostředí pro stabilizaci pracovníků v oblasti EVVO a EP a motivovat je oceňováním kvalitních výsledků a přínosu jejich činnosti.

Úkol 1.1.5.1 – Provést analýzu personálního zajištění EVVO a EP ve specializovaných pracovištích EVVO a EP a nastavit mechanismus jeho dlouhodobého monitorování. (SPEVVO předpokládá spolupráci krajů)

doporučení k cíli 1.1 pro kraje - vyhlášovat každoročně dotační programy a vzdělávací zakázky pro realizaci EVVO a EP v kraji a podporovat tím udržitelnost a rozvoj krajské sítě EVVO.

Vazba na stávající znění Koncepce:

- Prioritní opatření F.O.1.4. Finanční podpora aktivit EVVO z Fondů SČK.

Úkol 1.1.2.1. Zmapovat instituce EVVO a EP (s výjimkou škol), jejich zaměření, vybavenost, personální obsazení, úroveň vzdělání a praxe, a dalšího vzdělávání. Provést autorizaci poskytovatelů EVVO a EP ve SČK.

Termín: 2019

Indikátor: zveřejněná aktuální databáze institucí EVVO a jimi poskytovaných služeb v rámci EVVO a EP.

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Úkol 1.1.2.2. Zmapovat dobrovolnickou činnost v rámci EVVO a EP ve SČK

Termín: 2019

Indikátor: Seznam dobrovolníků a zajištění jejich koordinace ze strany KSEV

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Opatření 1.1.3. Personální zajištění koordinace EVVO na Středočeském kraji a KÚ

Systém EVVO a EP se nemůže fungovat bez alespoň základní koordinace osobou (nebo osobami), která se orientuje v oboru, zná prostředí EVVO ve Středočeském kraji a je dostatečně kompetentní a důvěryhodná pro ostatní aktéry krajského systému EVVO a EP. Dále je nezbytná základní personální kapacita na KÚ, která by zajišťovala komunikaci v otázkách EVVO a EP uvnitř úřadu, administrovala granty a zakázky. Naplňování koncepce není možné bez součinnosti OŽPZ a OŠMS.

Vazba na SPEVVO:

Doporučení SP k cíli 1.1 pro kraje:

- *vyčlenit pracovníky odpovědné za EVVO a EP na odborech životního prostředí a odborech školství*
- *pověřit koordinátora EVVO pro kraj, který má respekt, zkušenosti a důvěru realizátorů EVVO a EP v kraji*

Vazba na stávající znění Koncepce:

- A.O.2.4. Pracovník KÚ vyčleněný na část úvazku pro koordinaci environmentálně šetrného provozu (platí i pro všechny oblasti).
- B.O.2.3. Pracovník KÚ vyčleněný na část úvazku pro komunikaci s DDM ve věci EVVO

Úkol 1.1.3.1. Vyčlenit pracovníka nebo pracovníky EVVO na OŽPZ.

Úkolem pracovníka (pracovníků) je komunikace v otázkách EVVO a EP uvnitř úřadu i směrem ke KSEV, administraci grantů a zakázek, spolupráce s pracovníky EVVO jiných krajů a MŽP a MŠMT. Pracovníci se účastní setkání KSEV a SČK.

Termín: 2018

Indikátor: pracovní smlouvy a náplně práce, zápisy ze setkání KSEV a SČK

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 1.1.3.2. Pověřit krajského koordinátora EVVO, který má respekt, zkušenosti a důvěru realizátorů EVVO a EP v kraji.

Koordinátor komunikuje s KSEV a dalšími účastníky systému. Iniciuje a případně též koordinuje celokrajské projekty s více partnery, zejména s KSEV. Organizuje setkání KSEV. Sleduje a vyhodnocuje realizaci koncepce.

Termín: 2018

Indikátor: pracovní smlouva nebo smlouva o dílo s přesným vymezením obsahu a rozsahu práce, každoroční vyúčtování činnosti, zápisy z pracovních setkání

Zodpovídá: OŽPZ

Cíl 1.2. Dokumenty

EVVO a EP je stabilně začleňováno do koncepčních a strategických dokumentů kraje týkající se EVVO a EP, životního prostředí, vzdělávání, regionálního rozvoje a příbuzných témat. Tyto dokumenty jsou ve vzájemném souladu. V posledních třech letech platnosti této Koncepce jsou zahájeny práce na Koncepti na příští období.

Opatření 1.2.1. Zohledňování adekvátních cílů a úkolů Koncepce v ostatních strategických, programových a vzdělávacích dokumentech kraje a naopak.

Vazba na stávající znění Koncepce:

D.O.2.2. Začlenění a propojení environmentálně zaměřených koncepčních dokumentů do jiných koncepčních dokumentů na všech úrovních VS

Úkol 1.2.1.1. Do nových strategických, programových a vzdělávacích dokumentů začleňovat EVVO a EP v souladu s touto Konceptí. Stanovit priority pro EVVO a EP v období 2018 -2020. (voda, odpady, biodiverzita, tvorba krajiny).

Termín: průběžně

Indikátor: dokumenty zahrnující EVVO EP

Zodpovídá: OŽPZ

Opatření 1.2.2. Vytvoření nové Konceptce EVVO a EP Středočeského kraje na následující období počínaje rokem 2021.

Vazba na SPEVVO:

Doporučení SP EVVO k cíli 1.2 pro kraje:

- *pravidelně hodnotit plnění krajských koncepcí EVVO a dle výsledků hodnocení je aktualizovat, při aktualizacích zajistit soulad se SP EVVO a EP*
- *pravidelně rozpracovávat krajské koncepce EVVO prostřednictvím krajských akčních plánů EVVO*

Úkol 1.2.2.1. Zajistit zpracování Konceptce pro nové období

Při tvorbě zohlednit aktuální SP EVVO a EP a další dokumenty z oblasti životního prostředí, vzdělávání, udržitelného rozvoje, regionálního rozvoje a příbuzných oblastí (Státní politika životního prostředí ČR, Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, Strategii vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR, Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v ČR, Rámec programů udržitelné spotřeby a výroby ČR, Politika ochrany klimatu v ČR, Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR a další.) Do tvorby a připomínkování nové Konceptce zapojit klíčové aktéry EVVO v kraji. Zajistit externího oponenta – experta.

Termín: 2019 výběrové řízení zpracovatele, 2020 zpracování Konceptce

Indikátor: Zpracovaná a schválená Konceptce

Zodpovídá: OŽPZ

Cíl 1.3. – Programy a prostorové a materiální zázemí

Je systematicky udržován a podporován rozvoj dlouhodobých, stabilních programů EVVO a EP („pilířů EVVO a EP“), u nichž je již prokázána či průběžně ověřována jejich kvalita a poptávka po nich. Pro takové programy jsou dostupné dlouhodobé formy financování namísto krátkodobých grantů.

Opatření 1.3.1. – Identifikovat programové pilíře EVVO a EP

Vybrat klíčové dlouhodobé programy, které jsou dlouhodobě realizované, o něž existuje dlouhodobý zájem mezi cílovými skupinami – školami a dospělou veřejností – a které hodnotí svou činnost a dopad, výběr aktualizovat v cca tříletých cyklech a pro tyto programy zajistit dlouhodobou podporu.

Vazba na SPEVVO:

Opatření 1.3.1 – Identifikovat programové „pilíře“ EVVO a EP, které jsou dlouhodobě realizované, o něž existuje dlouhodobý zájem mezi cílovými skupinami – školami a dospělou veřejností – a které hodnotí svou činnost a dopad, výběr aktualizovat v cca tříletých cyklech a pro tyto pilíře vytvořit a trvale rozvíjet programy dlouhodobé podpory.

Další doporučení k cíli 1.3: Pro podporu programů EVVO a EP a jejich zázemí cíleně využívat širší spektrum finančních nástrojů (krátkodobých i dlouhodobých grantů, příspěvků a zakázek) – krátkodobé granty využívat pro vyhledávání nových iniciativ a inovací, základ systému EVVO a EP financovat dlouhodobě, včetně institucionální podpory základního provozu a předfinancování náročnějších programů.

Úkol 1.3.1.1. Zajistit podporu klíčových dlouhodobých programů EVVO

Stanovit kritéria výběru (např. naplňování priorit EVVO – viz úkol 1.2.1.1., soulad s Konceptí) a minimální požadavky (délka fungování programu, vyhodnocování dopadu programu, velikost cílové skupiny, plošná působnost aj.),

Termín: každoroční podpora z fondů SČK

Indikátor: podpořené programy

Zodpovídá: OŽPZ

Opatření 1.3.2. Investiční dotační programy

Vyhlašování investičních dotačních programů na rozvoj, údržbu, opravy a doplnění infrastruktury pro EVVO a EP. Stanovení kritérií udržitelnosti, ekologicky šetrného provozu, míry využití pro EVVO a EP aj.

Vazba na SPEVVO:

Opatření 1.3.2 – Vyhodnocovat udržitelnost a využití vybudované infrastruktury pro EVVO a EP, připravit investiční programy na její údržbu, opravy, rozvoj a doplnění sítě EVVO a EP, s důrazem na zajištění úprav vedoucích k příkladnému ekologicky šetrnému provozu.

Doporučení k cíli 1.3 pro kraje:

- systematicky financovat rozvoj systému EVVO a EP na svém území prostřednictvím zakázek a příspěvků, i víceletých
- vypisovat pravidelně grantová řízení pro EVVO a EP

Úkol 1.3.2.1. Připravit a zvážit možnost vyhlášení investiční programů pro infrastrukturu EVVO a EP

Termín: 2018 analýza finančních možností a jiných zdrojů podpory (např. NP ŽP, strukturální fondy apod.) a v případě zjištění potřeby investiční podpory zpracování návrhu programu podpory investiční činnosti

Indikátor: finanční analýza (ev. návrh investičního dotačního programu)

Zodpovídá: OŽPZ

Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP

Po období budování kapacit v infrastruktuře EVVO v ČR nastupuje trend sledování kvality programové nabídky, evaluací programů i procesů. Cílem je investovat prostředky efektivně, tj. do takových programů, které skutečně, ne jen domněle přinášejí výsledky. Hodnocení dopadu programů EVVO je důležité i pro obhájení smysluplnosti oboru ve společnosti. Jako každý obor, i v EVVO se objevují nové výzkumy, poznatky a metody, které je třeba brát v potaz, nemá-li programová nabídka ustrnout na úrovni přijatelné před desetiletími. Předpokladem růstu kvality je její pravidelné a fundované vyhodnocování na základě jasně stanovených kritérií (nikoliv pouze na spokojenosti účastníků), přenos poznatků výzkumu z oborů ekopedagogiky, psychologie a přírodovědných oborů, zavádění a testování nových metod EVVO. Zcela zásadní je orientace na očekávané výstupy programů, tj. budované kompetence, nikoliv na samotná témata.

Cíl 2.1. Zapojení se do výzkumu v EVVO a EP a přenos výsledků výzkumu k realizátorům EVVO a EP

KSEV a vzdělávací zařízení kraje se podílejí na výzkumu v EVVO a EP jako modelová pracoviště, poskytováním dat a ověřováním metodik. Realizátoři EVVO a EP mají přístup k současným poznatkům z výzkumu EVVO a EP a aplikují je v praxi.

Opatření 2.1.1. Zapojení se do výzkumu v EVVO a EP a přenos výsledků výzkumu k realizátorům EVVO a EP

Vazba na SPEVVO:

Opatření 2.1.1 – Podporovat výzkum v oblasti potřeby EVVO a EP – např. vliv kontaktu s přírodou na kompetence, postoje a environmentální gramotnost veřejnosti, dále pak výzkum v oblasti pedagogických a didaktických přístupů, evaluací (vyhodnocování metod) a vývoje nových postupů EVVO a EP. Podporovat přenášení výsledků výzkumu do praxe.

Úkol 2.1.1.1. Zajistit alespoň jednou ročně konferenci, workshop nebo kurz zaměřený na přenos výsledků výzkumu EVVO a EP k pracovníkům SEV, návštěvnických středisek, školním koordinátorům EVVO a dalším poskytovatelům EVVO. Podporovat zvyšování pedagogické dovednosti pracovníků KSEV a dalších poskytovatelů EVVO a EP. Zajistit formou dotace, zakázky nebo prostřednictvím vlastní vzdělávací instituce.

Termín: 1x ročně

Indikátor: uskutečněné konference, kurzy či workshopy

Zodpovídá: pověřené KSEV

Doporučení pro KSEV a další realizátory EVVO a EP

- aktivní účast na vzdělávacích akcích v ČR i zahraničí
- vytváření společných projektů se specializovanými pracovišti a prezentace výstupů ostatním

- samostudium domácí i zahraniční literatury a periodik v EVVO

Úkol 2.1.1.2. Publikovat výsledky výzkumu v EVVO a EP na krajském webu EVVO

Na webu střečeské EVVO a EP umisťovat články a studie vytvořené nejen v kraji, ale též v celé ČR, překlady zahraničních článků.

Termín: průběžně

Indikátor: počet publikovaných článků

Zodpovídá: KSEV

Cíl 2.2. Přístupná data o životním prostředí

Realizátoři EVVO a EP mají k dispozici současné poznatky z výzkumu a ochrany životního prostředí, zejména informace týkající se území Střečeského kraje. Programy EVVO a EP pracují s pravdivými aktuálními informacemi o životním prostředí, jsou stále aktualizovány.

Opatření 2.2.1. Výstupy výzkumných projektů v oblasti životního prostředí aktivně šířit mezi poskytovatele EVVO.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 2.2.2 – Podporovat vytváření, propojování a zpřístupňování otevřených informačních zdrojů a jejich využívání ve vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP.*

Vazba na stávající znění Koncepce:

- Dílčí cíl C.1.2.: Informace o životním prostředí dostupné pro veřejnost
- F.O.1.5. Relevantní krajské informační zdroje přístupné ekoporadnám.
- F.O.1.6. Informování, poradenství a distribuci materiálů Střečeského kraje souvisejících s tématy environmentálního poradenství prostřednictvím ekoporaden.

Úkol 2.2.1.1. Aktivně sledovat informační zdroje, umisťovat výsledky nebo odkazy na ně na krajských webových stránkách a odkazy rozesílat přihlášeným zájemcům. Vytvořit databázi těchto zájemců, kterým bude poskytován informační servis. Touto informační službou pověřit kompetentní osobu. Při získávání dat spolupracovat s odbornými pracovišti.

Termín: průběžně

Indikátor: publikované články, vytvořená databáze, rozeslané mailly.

Zodpovídá: OŽPZ

Doporučení pro organizace působící v oblasti životního prostředí:

- zasílat výsledky svých výzkumů ke zveřejnění na krajských webových stránkách

Cíl 2.3. – Standardy kvality a certifikace služeb EVVO a EP

SČK jako subjekt zabezpečující finanční zajištění EVVO a EP podporuje systém certifikace institucí, sjednocuje požadavky a priority kraje na KSEV a další poskytovatele EVVO a EP. Certifikace může být podmínkou získání případné grantové či dotační podpory.

Opatření 2.3.1. Podpora dobrovolné certifikace realizátorům EVVO a EP

Vazba na SPEVVO: Navazuje na *Opatření 2.3.1 – Podpořit vytvoření standardů kvality a standardizačních systémů pro služby EVVO a EP, ověřování práce s nimi a dobrovolné zavádění do praxe – na úrovni standardů vzdělavatelů, programů, organizací (zejména středisek ekologické výchovy a ekologických poraden).*

Vazba na stávající znění Koncepce:

- Prioritní opatření F.O.2.4. Evaluace kvality a efektivity služeb EVVO podporovaných krajem.

Úkol 2.3.1.1. Informačně podporovat dobrovolné certifikace realizátorům EVVO a EP. Realizátorům elektronickou formou i na informačních setkáních představit možnosti a výhody Certifikace poskytovatele EVVO stanovenou MŽP a dalších relevantních certifikací. Certifikované instituce, programy a osoby označovat v rámci propagace.

Termín: průběžně

Indikátor: počet certifikovaných subjektů nebo projektů

Zodpovídá: OŽPZ

Cíl 2.4. – Vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP

Je zajištěna dostupnost (dostatek příležitostí) kvalitního vzdělávání v metodách a tématech EVVO a EP pro jednotlivé typy poskytovatelů EVVO a EP (lektorů, pedagogů) a rozvíjí se nové vzdělávací přístupy včetně využívání možností otevřeného vzdělávání. Efektivní a udržitelné řízení organizací EVVO a EP je podporováno dostupnými vzdělávacími programy pro manažery.

Opatření 2.4.1. Podporovat vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP, lektorů a organizací EVVO a EP.

Zajistit dostatečnou nabídku vzdělávání v kraji prostřednictvím dotačních titulů i realizací ve vlastních vzdělávacích zařízeních. Vzdělávání zaměřit na metody a obsah EVVO a EP včetně nových poznatků, evaluaci, řízení, environmentální provoz a další relevantní témata

Vazba na SPEVVO: *Opatření 2.4.2 – Podpořit rozšíření a zkvalitnění pregraduálního a dalšího vzdělávání v EVVO učitelů (pedagogických pracovníků) i dalších pracovníků ve formálním i neformálním vzdělávání – zvýšení podílu praktického výcviku v terénu, v praxi a v zařízeních specializovaných na EVVO, inovace obsahu v metodách a v tématech, týkajících se udržitelného rozvoje, potřebných proměn lidských nároků na přírodu a životní prostředí i přizpůsobování globálním změnám.*

Úkol 2.4.1.1. Vyhlašovat každoročně dotační programy a vzdělávací zakázky pro realizátory EVVO a EP v kraji (lektory, pedagogy, manažery aj.)

Termín: každoročně

Indikátor: zrealizované vzdělávací akce, počet vyškolených realizátorů EVVO a EP

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 2.4.1.2. Zveřejňovat nabídku vzdělávacích programů pro realizátory akcí (lektorů, pedagogů, manažerů aj.) na webu středočeské EVVO a aktivní šíření pozvánek

Termín: průběžně

Indikátor: zveřejněné a rozeslané pozvánky

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Opatření 2.4.2. Podpora dalšího vzdělávání školních koordinátorů EVVO

Podpora Specializačních studií pro školní koordinátory EVVO (včetně koordinátorů ze školských zařízení – DDM, dětských domovů aj.) a návazných vzdělávacích programů pro nové a stávající koordinátory EVVO.

Vazba na SPEVVO: Opatření 2.4.3 – Podporovat dostupnou a kvalitní nabídku specializačních studií pro školní koordinátory EV (včetně koordinátorů ze školských zařízení – DDM, dětských domovů) a soustředit se na dlouhodobou péči o nové a stávající koordinátory EVVO a jejich další průběžné vzdělávání (doškolování – navazující kurzy rozšiřující jejich dovednosti, mentoring, vznik oborových skupin pro sdílení zkušeností atd.)

Vazba na stávající znění Koncepce:

A.O.4.7. Podpora specializačních studií koordinátorů EVVO.

Úkol 2.4.2.1. Vytvořit a pravidelně aktualizovat databázi školních koordinátorů EVVO v kraji. Zajistit pro ně pravidelný informační servis o akcích DVPP, projektech a programech EVVO v kraji ve spolupráci s krajským koordinátorem EVVO.

Termín: 2018 vytvoření databáze a zahájení informačního servisu, dále průběžně

Indikátor: existující databáze, rozeslané nabídky.

Zodpovídá: OŽPZ, pověřené KSEV

Cíl 2.5. – Monitoring a evaluace

Realizátoři EVVO a EP mají k dispozici nástroje pro evaluaci svých programů a činnosti a jsou v evaluaci podporováni. Zejména dlouhodobé programy a pilotní programy podporované krajem jsou odborně evaluovány. Činnost EVVO a EP je monitorována standardní metodikou pro celou ČR. Realizátoři EVVO a EP jsou motivováni k zavádění vlastních způsobů evaluace vycházejících z

jejich podmínek, které budou prostředkem vnitřní snahy o zlepšení. Důraz bude být kladen na motivační komplex, který vychází z hodnot a poslání organizace, podporuje prvky učící se organizace, zahrnuje vnitřní analýzy, pracuje se zpětnou vazbou a odráží se ve strategiích, s odpovídající podporou mezi odborníky, konzultanty, akademiky.

Opatření 2.5.1. Podpora evaluací a následné inovace stávajících i nově vznikajících programů EVVO a EP.

Vazba na SPEVVO: Další doporučení k cíli 2.5: Motivovat poskytovatele EVVO a EP k zavádění vlastních způsobů evaluace vycházejících z jejich podmínek, které budou prostředkem vnitřní snahy o zlepšení.

Vazba na stávající znění Koncepce:

- F.O.2.4. Evaluace kvality a efektivity služeb EVVO podporovaných krajem.

Úkol 2.5.1.1. V rámci dotačních titulů na EVVO a EP podporovat evaluace programů a činností EVVO a EP

Termín: každoročně

Indikátor: vyhlášené dotační tituly

Zodpovídá: OŽPZ

Opatření 2.5.2. Systematické získávání dat a indikátorů o stavu EVVO a EP dle metodiky MŽP, vyhodnocování dat a poskytování MŽP, výsledky zveřejňovat.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 2.5.2 – Zavést systematické a navzájem sjednocené a koordinované získávání dat a indikátorů o stavu EVVO a EP ze strany veřejné správy*

Úkol 2.5.2.1. Pravidelně získávat data a indikátory o stavu EVVO a EP dle metodiky MŽP, vyhodnocovat dat, výsledky zveřejňovat.

Termín: 2019 (v závislosti na vytvoření metodiky MŽP) dále 1x za 3 roky

Indikátor: existující soubor dat, zveřejnění výstupu na webu SČK

Zodpovídá: OŽPZ, pověřené KSEV

Cíl 2.6. – Nové směry

V EVVO a EP je cíleně podporován prostor pro nové nápady, odlišné přístupy, vlastní řešení, alternativy, tvořivost, experimentování, hledání a prozkoumávání nových směrů. Je podporováno propojení EVVO a EP s jinými oblastmi, jako je oblast sociální práce s ohroženými skupinami, handicapovanými..., kulturní (propojení s kulturními aktivitami...), cestovní ruch (interpretace místního dědictví, environmentálně šetrná turistika...), praktická ochrana přírody a další.

Poznatky jiných oborů jsou zpřístupňovány realizátorům EVVO a EP a adekvátně využívány v jejich praxi.

Opatření 2.6.1. – Podporovat nové, alternativní, či málo rozšířené metodické přístupy a zavádění poznatků a postupů jiných oborů v programech EVVO a v EP. Podporovat aktivity EVVO a EP navazující na praktická opatření ochrany životního prostředí.

Vazba na SPEVVO:

Opatření 2.6.1 – Podporovat propojování EVVO a EP se sociální oblastí (např. práce v sociální a zdravotní sféře, práce se seniory, zdravotně postiženými a jinak znevýhodněnými skupinami...).

Opatření 2.6.2 – Podporovat propojování EVVO a EP a praktických programů, včetně programů v oblasti ochrany přírody, ochrany a managementu přírodních zdrojů, cestovního ruchu, kultury a památkové péče, architektury, urbanismu, zahradně-krajinářské tvorby apod. Může jít např. o činnost zoologických zahrad – zoopedagogiku, lesní pedagogiku, zahradní pedagogiku, využití botanických zahrad, muzeí, kulturních památek a aktivit, domy přírody a návštěvnická střediska, vzdělávací turistiku, „vzděbavu“ nebo „edutainment“ apod.

Opatření 2.6.3 – Podporovat metodickou pestrost, alternativní, málo rozšířené či nové metodické přístupy (např. místně zakotvené učení, questing, geocaching, propojování s metodikami lesních mateřských škol, s montessori, daltonskou, waldorfskou apod. pedagogikou). Podporovat vyhledávání nových iniciativ, včetně drobných vzdělávacích a osvětových akcí a připravovat pro ně programy pravidelné krátkodobé podpory.

Opatření 5.2.8 – Podporovat spolupráci organizací činných v EVVO a EP s aktéry ochrany přírody (SNP, AOPK ČR, zoologickými a botanickými zahradami apod.) se zaměřením na porozumění potřeby ochrany vzácných druhů a společenstev, ale i hodnoty a potřeby ochrany biodiverzity, „divočiny“ a samovolných přírodních procesů, a to různými formami (vzdělávací a výchovné akce, pomoc s propagací ochrany přírody atd.)

Úkol 2.6.1.1. Podporovat projekty EVVO a EP s využitím nových, alternativních či málo využívaných metod a projekty navazující na praktická opatření v ochraně životního prostředí. Podporovat setkání a vzdělávací akce pro realizátory EVVO a EP zahrnující přenos zkušeností z jiných oborů, zejména praktické ochrany přírody. Podporovat propojení EVVO a EP se sociální oblastí (senioři, sociálně vyloučené skupiny). Zaměřit se na priority SČK a podpořit provázanost EVVO a EP s zaváděním nových technologií ve spolupráci s podnikatelskými subjekty ve SČK.

Termín: každoročně

Indikátor: vyhlášené grantové výzvy s tématem inovací, návaznosti na praktická opatření ochrany ŽP a přesahů do jiných oborů

Zodpovídá: OŽPZ

Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP

EVVO a EP jsou ze své podstaty mnohooborové a průřezové.

Cíl 3.1. Síťování a spolupráce realizátorů EVVO a EP v kraji

Realizátoři EVVO a EP se v rámci svých podborů i napříč jimi setkávají a sdružují, vyměňují si zkušenosti a poznatky, plánují společné projekty. Krajské sítě a krajské odbory celostátních sítí jsou partnery jednání

Opatření 3.1.1. Podpora zakládání a fungování středočeských krajských sítí, společných krajských konferencí, fór, workshopů, veletrhů dobré praxe.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 3.2.1 – Podporovat pravidelné setkávání k EVVO a EP a sdílení zkušeností na celostátní a regionální úrovni – např. veletrhy dobré praxe, celostátní fóra (výroční konference) EVVO a EP (vytváření prostoru a komunikačních nástrojů pro živé diskuse apod.) Podporovat celostátní i regionální sítě (formální i neformální, dočasné i trvalé) realizátorů EVVO a EP – např. center EV, poraden, učitelů – a to jak sítí podobně zaměřených organizací, kde cílem je vyjasňování společné pozice a formulace strategií a požadavků, tak sítí spolupráce, kde se aktéři v rámci systému vzdělávání doplňují (např. VŠ – nižší stupně škol – NNO) – včetně zajištění návaznosti a koherence při zachování různorodosti.*

Vazba na stávající znění Koncepce:

A.O.1.14. Sdílení zkušeností subjektů EVVO a jejich integrace v sítích (např. Mrkvička, Mrkev, Pavučina aj.)

F.O.3.2. Síťové projekty ekoporaden ve Středočeském kraji.

F.O.1.8. Pravidelná setkání zástupců ekoporaden a Středočeského kraje zaměřena na výměnu zkušeností, přenos informací zpětná vazba mezi KÚ a ekoporadnami, definování aktuálních potřeb regionu aj.

Úkol 3.1.1.1. Podporovat krajské síťové projekty EVVO a EP a projekty s výměnou zkušeností v EVVO a EP. V rámci Koncepce stanovit minimální závazný způsob síťování.

Termín: každoročně

Indikátor: Podpora síťových projektů EVVO a EP a výměnu zkušeností v EVVO a EP

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 3.1.1.2. Zajistit celokrajské fórum EVVO a EP, kde se setkají realizátoři EVVO a EP včetně škol, zástupci SČK a experti. Do programu fóra zařadit prezentaci zásadních projektů krajského významu, vybrané příklady dobré praxe, relevantní informace z činnosti OŽPZ a OŠMS a diskuzní příspěvky.

Termín: 2018, 2020 (min jednou za 2 roky)

Indikátor: uskutečněná fóra

Zodpovídá: OŽPZ, pověřené KSEV

Opatření 3.1.2. Sdílení osvědčených metodických materiálů (zejména vytvořených z podpořených projektů), databáze osvědčených lektorů a odborníků

Úkol 3.1.2.1. Na webových stránkách SČK zveřejnit anotace metodických materiálů s odkazy na stažení a přehled doporučených lektorů a jejich specializací.

Termín: 2019

Indikátor: zveřejněné přehledy na webu SČK

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Cíl 3.2. Mezinárodní spolupráce

Realizátoři EVVO a EP společně nebo individuálně navazují mezinárodní spolupráci na projektech a výměnu zkušeností v oblasti EVVO a EP. Probíhá komunikace s partnerskými zahraničními organizacemi a sítěmi.

Opatření 3.2.1. Podpora mezinárodních projektů a výměny zkušeností v EVVO a EP včetně kofinancování mezinárodních projektů, zprostředkování kontaktů v rámci různých mezinárodních vazeb SČK.

Vazba na SPEVVO: Opatření 3.3.1 – Rozvíjet mezinárodní kontakty, zajistit účast ČR na významných mezinárodních jednáních k EVVO a EP.

Vazba na stávající znění Konceptce: A.O.1.11. Podpora vzájemné výměny zkušeností a DVPP v oblasti EVVO, včetně mezikrajských a mezinárodních aktivit. Využít k tomu školicí střediska pravidelnými pobyty zástupců škol a koordinátorů EVVO z různých krajů, a rovněž i dalších zemí Evropy.

Úkol 3.2.1.1. Podporovat mezinárodní projekty EVVO a EP

Termín: každoročně

Indikátor: Podpora mezinárodních projektů EVVO a EP

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 3.2.1.2. V rámci navázaných partnerství SČK se zahraničím iniciovat navazování spolupráce v EVVO a EP se zahraničními partnery.

Termín: průběžně

Indikátor: počet nově navázaných partnerství, zahraničních výměn, mezinárodních projektů

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO a EP - propagace, PR, popularizace

Obsahem této oblasti je informování příjemců EVVO a EP o nabízených službách, široké veřejnosti významu EVVO a EP, vzájemná informovanost poskytovatelů a v neposlední řadě i informovanost o probíhajících a podpořených aktivitách směrem k představitelům Středočeského kraje. Cílem informačních a popularizačních aktivit je vytvářet pozitivní vztah odborné i široké veřejnosti k EVVO a EP.

Cíl 4.1. Publicita výsledků EVVO a EP

Výsledky projektů a výzkumů v EVVO a EP jsou zveřejňovány a prezentovány veřejnosti. Tvzení o smyslnosti EVVO a EP je podloženo fakty a daty. Zveřejňované informace jsou předkládány formou srozumitelnou veřejnosti.

Opatření 4.1.1. Zveřejňování příkladů dobré praxe a výsledků projektů a výzkumu EVVO a EP v kraji

Výsledky a příklady dobré praxe jsou zveřejňovány formou článků na webových stránkách kraje a realizátorů s odkazy na podrobnější informace a studie, formou tiskových zpráv v médiích, článků v krajských periodikách, prezentovány na konferencích pro cílové skupiny a pro veřejnou správu. Pouhé zveřejnění na webu kraje je nedostatečné.

Publikovat aktuální materiály přitažlivou formou, rozšiřovat je mezi odbornou i širokou veřejnost, ale i podnikatelskou sféru. Zaměřit se na prezentaci pozitivních výsledků a příkladů dobré praxe. Využívat ke komunikaci sociální sítě a vytvářet jednotnou platformu pro představení politiky EVVO a EP ve SČK.

Vazba na SPEVVO:

Opatření 4.1.1 – Podporovat zpřístupňování a popularizaci existujících dat, výsledků výzkumu a evaluací v oblasti významu EVVO a EP z českého i mezinárodního prostředí (převádění do formy srozumitelné pro školy, veřejnost, decizní sféru apod.)

Opatření 4.1.2 – Podpořit mapování, sběr a tvorbu příkladů dobré praxe v různých oblastech a aspektech EVVO a EP – např. na straně vzdělávacích programů a jejich realizátorů, na straně koordinujících institucí a poskytovatelů podpory (města, kraje) apod.

Vazba na stávající znění Koncepce:

B.O.4.2. Vytvoření příkladů dobré praxe, náměty na činnost, prostor pro sdílení zkušenosti a jejich zveřejnění prostřednictvím webu., tiskem nebo na setkáních vedoucích MC.

A.O.4.5. Semináře P. R. pro autory environmentálních projektů a subjektům EVVO, návrh pravidelného hodnocení P. R. aktivit a jejich efektů.

F.O.4.2. Konference pro středočeské poskytovatele EVVO (SEV, školy, příspěvkové organizace, obce). Náplní konference bude představení úspěšných nebo připravovaných významných projektech, příklady dobré praxe, nové odborné poznatky z oboru EVVO a příbuzných oborů.

D.O.1.3. Prezentace příkladů dobré praxe, exkurze, stáže, kulaté stoly, besedy.

Úkol 4.1.1.1. Do podmínek dotace projektů, jež zahrnují evaluaci zahrnout povinnost publikovat výsledky projektu a jeho evaluace na stránkách žadatele a formou tiskové zprávy a obojí poskytnout SČK k další publikaci.

Termín: průběžně

Indikátor: vyhlášené dotační tituly s uvedenou povinností publicity výsledků

Zodpovídá: OŽPZ

Úkol 4.1.1.2. Publikovat výsledky podpořených projektů a vybrané příklady dobré praxe na webu SČK, samostatnými tiskovinami, v krajských periodikách a dalších informačních kanálech kraje.

Termín: průběžně

Indikátor: uveřejněné články a příspěvky, vydané tiskové zprávy, vydané tiskoviny

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Úkol 4.1.1.3. Zajistit pro příjemce dotací v EVVO a EP praktické semináře zaměřené na spolupráci s médii, využití sociálních sítí a dalších vhodných kanálů k prezentaci projektů a jejich výsledků.

Termín: 2019, jednou za 2 roky

Indikátor: uskutečněné semináře,

Zodpovídá: OŽPZ ve spolupráci s VISK

Opatření 4.1.2. Zajistit systematickou osvětu a komunikaci vůči relevantním pracovníkům a představitelům kraje zvyšující porozumění významu a pojetí EVVO a EP.

Vazba na SPEVVO: Opatření 4.2.2 – Zajistit systematickou osvětu a komunikaci vůči relevantním pracovníkům a představitelům veřejné správy zvyšující porozumění významu a pojetí EVVO a EP.

Vazba na stávající znění Koncepce:

D.O.1.3. Prezentace příkladů dobré praxe, exkurze, stáže, kulaté stoly, besedy.

D.O.1.5. Znalost Krajské koncepce EVVO u úředníků VS.

D.O.1.2. Vydávání informačních materiálů s praktickými návody a prezentací výsledných efektů environmentálního chování a jednání.

Úkol 4.1.2.1. Napláňovat a zrealizovat vhodné způsoby prezentace výsledků podpořených projektů EVVO zastupitelům SČK a pracovníkům KÚ. Např. prezentace formou bannerů a posterů v budově nebo jednacím sále KÚ, atraktivní a stručná tiskovina, krátké video apod.

Termín: 2019, jednou za 2 roky

Indikátor: uskutečněné aktivity

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP

Oblast řeší systémové pokrytí všech vzdělávacích cílů EVVO a EP a prioritní témata na nejbližší období (2018-2020). SP EVVO vymezuje tato relevantní témata EVVO a EP:

1. Vztah k přírodě
2. Vztah k místu
3. Ekologické děje a zákonitosti
4. Environmentální problémy a konflikty
5. Připravenost jednat ve prospěch ŽP

Cíl 5.1. – Systémové pokrytí vzdělávacích cílů a relevantních témat

EVVO v kraji pokrývá všechna relevantní témata dle SP EVVO a EP. Nedochozí k výrazné převaze pouze jednoho nebo části témat.

Opatření 5.1.1. Rovnoměrné pokrytí důležitých vzdělávacích cílů a relevantních témat EVVO v praxi poskytovatelů EVVO a EP ve formálním i neformálním vzdělávání.

Úkol 5.1.1.1. V rámci přípravy analytických podkladů nové krajské koncepce EVVO a EP zjistit pokrytí vzdělávacích cílů a relevantních témat EVVO v praxi poskytovatelů EVVO a EP ve formálním i neformálním vzdělávání (krajské školy a školská zařízení, SEV, EP aj.). Zvýšit úlohu KSEV, které mají být nositeli koncepce EVVO a EP v SČK.

Termín: 2019

Indikátor: zpracované analýzy

Zodpovídá: OŽPZ. KSEV

Úkol 5.1.1.2. Při tvorbě grantových programů a vzdělávacích programů zařazovat rovnoměrně všechna relevantní témata dle SP EVVO (zároveň nebo postupně)

Termín: 2019

Indikátor: grantové programy s vypsáními relevantními tématy

Zodpovídá: OŽPZ

Cíl 5.2. – Obsahové téma – Příroda

EVVO se neobejde bez přímého kontaktu dětí a dospělých s přírodou (zážitky, zkušenosti), výuka v terénu a v kontaktu s přírodou je vymezena a podporována jako plnohodnotný a nezbytný způsob vzdělávání ve školách všech stupňů i v dalších vzdělávacích zařízeních a jsou pro ni vytvořeny podmínky, jsou zachovány a rozšiřovány možnosti pro spontánní aktivity,

nestrukturovaný čas v přírodě. V této oblasti EVVO a EP navazuje na aktivity ochrany přírody, seznamuje příjemce s přírodním dědictvím Středočeského kraje.

Opatření 5.2.1. Školit vzdělavatele pro využití přímého kontaktu s přírodou ve vzdělávání, podporovat tvorbu podpůrných metodických materiálů

Vazba na SPEVVO: *Opatření 5.2.5 – Podporovat učitele, pracovníky s dětmi a mládeží a další vzdělavatele v rozvíjení, využívání a sdílení jejich didaktických a přírodovědných dovedností pro vzdělávání v terénu (využívání přímého kontaktu s přírodou pro vzdělávání) a při odbourávání mentálních bariér (např. potřeby organizovat veškerý čas dětí).*

Úkol 5.2.1.1. Zajistit a podpořit vzdělávací programy pro pedagogy a další pracovníky s dětmi zaměřené na využití přímého kontaktu s přírodou ve vzdělávání.

Termín: 2019

Indikátor: počet uskutečněných vzdělávacích akcí

Zodpovídá: KSEV

Opatření 5.2.2. Podporovat různé formy EVVO využívající především pobyt v přírodě nebo motivující k pobytu v přírodě.

V rámci formálního i neformálního vzdělávání, dlouhodobé práce se skupinami i volného času rodin a jednotlivců, včetně využití návštěvnických středisek i další infrastruktury přírodně cenných území.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 5.2.6 – Podporovat různé formy neformálního/mimoškolního a celoživotního vzdělávání a výchovy v přírodě od předškolních dětí přes teenagery, zájmové skupiny dospělých po seniory – dlouhodobou práci skupin (oddílů, kroužků, spolků) využívajících pro výchovu především pobyt v přírodě (např. na základě hnutí lesní moudrosti, turistických oddílů mládeže, skautingu apod.), činnost dalších aktérů (od mateřských center, dětských skupin, organizací dětí a mládeže přes zájmové organizace po univerzity třetího věku) zaměřenou na využití pobytu v přírodě (táborů, výletů do přírody a jiných venkovních akcí včetně akcí lesní pedagogiky) pro vzdělávání a výchovu. Podporovat využívání přírodního prostředí rodinami s dětmi pro hru, odpočinek a výchovu dětí od nejmladšího věku. Podporovat osvětu rodičů o významu spontánních aktivit, informálního učení v rámci nestrukturovaného času dětí v přírodě.*

Vazba na stávající znění Koncepce:

- Prioritní opatření B.O.5.5. Legální dlouhodobější pobyt v přírodě. Míst, kde mohou lidé legálně rozdělávat oheň, bivakovat nebo tábořit.
- C.O.1.3. Zajištění informací z oblasti ŽP v terénu (např. infopanely, naučné stezky, označení přírodních a historických zajímavostí).
- C.O.3.5. Podpora využití volného času v přírodě dalšími aktivitami (např. cykloturistiky, pěší turistiky, aj).
- aj.

Úkol 5.2.2.1. Formou grantových programů podporovat aktivity s pobytem v přírodě nebo k tomu motivující. Např. celoroční činnost dětských kolektivů, zpracování terénních vycházek pro učitele, interpretace přírodního dědictví v terénu nebo prostřednictvím návštěvnické infrastruktury apod. Soustředit se na přiblížení okolní krajiny, podporovat všechny cílové skupiny.

Termín: každoročně

Indikátor: grantové programy s podporou aktivit v přírodě

Zodpovídá: OŽPZ

Opatření 5.2.3. Podporovat modelové projekty a praktické ukázky opatření k zavádění přírodních prvků ve městech a obcích.

Na veřejných prostranstvích a veřejně přístupných plochách zavádět ukázky opatření pro zvyšování biodiverzity, zlepšení klimatu, ochrany živočichů v sídlech. Tyto ukázky na místě a trvale interpretovat veřejnosti, aby sloužily jako modelový příklad a inspirace.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 5.2.9 – Podporovat (znovu)vytváření podnětného prostředí – příležitostí pro přímý kontakt s přírodou tam, kde chybí (ve městech), a znovuzrození/znovuvyužití příležitostí ke kontaktu s přírodou tam, kde je příroda přirozeně na dosah (na venkově) – vznik a využívání veřejně přístupných přírodě blízkých ploch a péči o ně.*

Úkol 5.2.3.1. Formou grantových programů podporovat vytváření modelových objektů a opatření ke zvýšení biodiverzity, zlepšení klimatu a ochraně živočichů v sídlech, vždy spojené s interpretací opatření veřejnosti.

Termín: každoročně

Indikátor: počet podpořených modelových objektů a opatření.

Zodpovídá: OŽPZ

Cíl 5.3. – Obsahové téma – Místo, sídlo, krajina

Motivace pečovat o přírodu, krajinu a obec, kde žijeme, má základ ve vztahu k místu, které je naším domovem, a k lidem, kteří zde žijí. Za tím účelem využívá EVVO nástrojů místně zakotveného učení, interpretace místního přírodního, kulturního a historického dědictví a dalších přístupů vzdělávání o místě a v místě.

Opatření 5.3.1. Podporovat projekty místně zakotveného učení s účastí více partnerů (veřejná správa, NNO, podnikatelé, místní historikové atd.)

Vazba na SPEVVO: *Opatření 5.3.2 – Podporovat zapojení místních a regionálních partnerů (podnikatelé, veřejná správa, NNO) do výuky k místu (místně zakotveného učení). Podporovat při místně zakotveném učení spolupráci realizátorů EVVO s odborníky – např. se stavebními inženýry, urbanisty, architekty, památkáři, krajináři, zemědělskými inženýry, lesníky, zemědělci, územními plánovači, ekology, s místními podnikateli.*

Úkol 5.3.1.1. Formou aktivit KSEV podporovat projekty místně zakotveného učení s účastí více partnerů (veřejná správa, NNO, podnikatelé, místní historikové atd.)

Termín: každoročně

Indikátor: počet podpořených projektů

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Opatření 5.3.2. Vzdělávat poskytovatele EVVO v místně zakotveném učení a interpretaci místního dědictví

Vazba na SPEVVO: Opatření 5.3.3 – Podporovat zahrnutí výuky participace do systému pregraduální přípravy i do dalšího vzdělávání (příprava pedagogů a nositelů EVVO) na relevantních VŠ – fakulty pedagogické, architektury, stavební, zemědělské, lesnické, přírodovědné apod. – jako akademickou přípravu na praktické partnerství v místě.

Úkol 5.3.2.1. Formou aktivit KSEV, grantových programů nebo zakázky zajistit vzdělávací akce pro pedagogy, lektory a další poskytovatele EVVO na téma místně zakotveného učení a interpretace místního dědictví.

Termín: 2019

Indikátor: počet realizovaných vzdělávacích akcí

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Úkol 5.3.2.2. Oceňovat nejlepší počiny v oblasti interpretace přírodního dědictví a místně zakotveného učení a zveřejňovat příklady nové praxe. Např. formou soutěží.

Termín: každoročně od 2018

Indikátor: počet zveřejněných příkladů dobré praxe

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Cíl 5.4. – Obsahové téma – Udržitelná spotřeba

Spotřebitelé jsou díky propojování EVVO a EP s „environmentálně šetrnou“ praxí připraveni využívat environmentálně šetrných možností spotřeby materiálů, energií, technologií a služeb. Je rozvinuto vzdělávání a osvěta o environmentálním značení výrobků a služeb a o místní výrobě a spotřebě pro veřejnost, firmy a veřejné instituce. Funguje a ve vzdělávání je využíván environmentálně šetrný provoz veřejných institucí.

Opatření 5.4.1. Podporovat vzdělávání, výchovu, osvětu a poradenství zaměřené na udržitelnou spotřebu, zejm. značení výrobků, místní výroba, environmentálně šetrný provoz a to pro různé cílové skupiny.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 5.4.1 – Podporovat vzdělávání, výchovu, osvětu a poradenství propojené s dobrou praxí a inovacemi v místní a ekologicky šetrné spotřebě potravin („jídlo z blízka“) a dalších komodit (energií, technologií a služeb) přispívající k udržitelnosti regionu (ekonomika, společnost, zdraví, příroda a krajina) – pro veřejnost, veřejné instituce, firmy, žáky, učitele, nepedagogické pracovníky škol, např. pracovníky školních jídelen.*

Vazba na stávající znění Koncepce:

- C.O.3.6. Propagace a podpora environmentálně šetrného provozu domácností.
- Celý hlavní cíl E.1.: Provoz podniku je environmentálně šetrný, zejm.:
  - E.O.1.3. Podpora šíření značek charakteru ekologicky šetrný výrobek, ekologicky šetrná služba, Potravina Středočeského kraje apod. udělovaných autoritami s účastí reprezentace státu nebo kraje.

Úkol 5.4.1.1. Podporovat projekty EVVO a EP zaměřené na udržitelnou spotřebu pro různé cílové skupiny.

Termín: každoročně

Indikátor: vyhlášené grantové programy s tématem udržitelné spotřeby

Zodpovídá: OŽPZ

Opatření 5.4.2. Podpora poradenství (audity, návrhy opatření, konzultace apod.) v oblasti environmentálně šetrného provozu pro veřejnou správu školy a veřejné instituce a zveřejňovat příklady dobré praxe.

Vazba na SPEVVO: *Opatření 5.4.4 – Podporovat vzdělávání a poradenství v oblasti šetrného provozu veřejných institucí a podporovat iniciativy na zavádění šetrného provozu např. do škol, veřejné správy, zdravotnických zařízení, zařízení sociálních služeb apod. a vytváření sbírek příkladů dobré praxe. Jedná se o využívání obnovitelných zdrojů, realizaci energeticky úsporných opatření, využívání šetrných forem dopravy, preferenci bioproduktů a potravin produkovaných šetrně k životnímu prostředí, předcházení vzniku odpadů a plýtvání potravinami, hospodaření s vodou a teplem v budovách apod.*

Vazba na stávající znění Koncepce:

- Hlavní cíl D.3.: K životnímu prostředí šetrný provoz úřadů a budov veřejné správy

Úkol 5.4.2.1. Podporovat projekty poradenství (audity, návrhy opatření, konzultace apod.) v oblasti environmentálně šetrného provozu pro veřejnou správu školy a veřejné instituce, informačně vytvořením a zveřejněním databáze doporučených poraden a poradců.

Termín: každoročně

Indikátor: počet provedených auditů a konzultací

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV

Úkol 5.4.2.2. Zveřejňovat příklady dobré praxe v opatřeních pro environmentálně šetrný provoz v různých typech zařízení na webových stránkách SČK, v periodikách SČK a dalších médiích. Vytvořit a zveřejnit databázi doporučených poraden a poradců.

Termín: 2018, průběžně aktualizovat

Indikátor: zveřejněná databáze a příklady dobré praxe, počet článků a příspěvků

Zodpovídá: OŽPZ ve spolupráci s Oddělením pro styk s médii

Cíl 5.5. – Obsahová téma – Klima v souvislostech

Existuje nabídka EVVO a EP umožňující, aby všechny významné cílové skupiny porozuměly příčinám změny klimatu a jejím negativním dopadům v ČR, Evropě a ve světě, měly povědomí kompetence pro osvojení a uskutečňování mitigačních (snižování emisí skleníkových plynů, zejména pak odklonem od využívání fosilních paliv) a adaptačních opatření (přizpůsobování se dopadům změny klimatu, zejména pak reakce na extrémní projevy počasí).

Opatření 5.5.1. Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit zaměřené na porozumění příčinám a dopadům změn klimatu a možnostem mitigačních a adaptačních opatření s přihlédnutím k možnostem různých cílových skupin.

Vazba na SPEVVO: Opatření 5.5.1 – Podporovat vytváření, nabídku a dlouhodobou udržitelnost vzdělávacích programů a informačních zdrojů, které jsou potřebné k pochopení příčin a dopadů/projevů změny klimatu. Programy musí být vzhledem k specifikům (nové a zároveň naléhavé téma) připravovány ve spolupráci s příslušnými experty. Metody musí být adekvátně přizpůsobeny jednotlivým cílovým skupinám tak, aby pokryly celé jejich spektrum, celou populaci – děti, žáky a studenty, učitele a vzdělavatele, pracovníky veřejné správy včetně politické reprezentace, pracovníky médií, dospělou veřejnost a napomáhaly zároveň cílovým skupinám chápat a přijímat klimatickou změnu jako existující skutečnost.

Opatření 5.5.4 – Podporovat vzdělávací programy a osvětové kampaně zaměřené na zavádění mitigačních opatření, tedy opatření eliminujících emise skleníkových plynů (zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie, energetických úspor, čisté mobility, produkce potravin a prevence vzniku odpadů), dále pak opatření eliminující ostatní znečišťující látky (zejména u lokálních topenišť), vlivy různých kategorií zdrojů na kvalitu ovzduší, zdraví lidí a ekosystémy. Zajišťovat pro tyto aktivity dostupná aktuální data a informace (statistiky apod.).

Opatření 5.5.5 – Podporovat vzdělávací programy a osvětové kampaně zaměřené na zavádění adaptačních opatření v krajině i v zastavěném území, tedy opatření podporující přizpůsobení člověka projevům a dopadům změny klimatu podle Strategie přizpůsobení se změně klimatu v ČR (zejména v oblasti protipovodňových opatření a přípravy na suchá a horká období, zachytávání a využívání dešťové vody, noční chlazení a denní stínění, budování zelené infrastruktury v obcích, péče o zeleň v okolí budov apod.) Motivovat školy k začlenění těchto témat do ŠVP a k dialogu v rámci místa a regionu.

Úkol 5.5.1.1. Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit zaměřená na porozumění příčinám a dopadům změn klimatu s ohledem na funkci krajiny a možnostem mitigačních a adaptačních opatření do grantových programů nebo do činností KSEV.

Termín: každoročně

Indikátor: Počet podpořených aktivit

Zodpovídá: OŽPZ, KSEV.